

TEBLİĞ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

HAFİF YOLCU VE TİCARİ ARAÇLARDAN ÇIKAN EMİSYONLAR (EURO 5 VE EURO 6) BAKIMINDAN VE ARAÇ TAMİR VE BAKIM BİLGİLERİNE ERİŞİM KONUSUNDA MOTORLU ARAÇLARIN TİP ONAYI İLE İLGİLİ UYGULAMA USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: SGM-2021/29)

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç, kapsam ve dayanak**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğın amacı, 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmelik ((AT) 715/2007)’in uygulanmasını teminen, söz konusu yönetmeliğın kapsamında yer alan araçların; yeni emisyon sınırları ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından AT tip onayı için idari hükümleri, imalatın uygunluğu ve dolaşımdaki uygunluğu için hükümleri, OBD ve tamir ve bakım bilgilerine erişim hususları ve emisyonların kontrolü ile ilgili özel teknik şartları ile ayrı teknik ünite olarak değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının tip onayı şartlarının uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

(2) Bu Tebliğ; 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 29 uncu maddesi, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununun 4 üncü maddesi, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 388 inci maddesi ve 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmelik ((AT) 715/2007)’e dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğın amaçları bakımından MARTOY ve (AT)715/2007 Yönetmeliğinde yer alan tanımlara ek olarak aşağıdaki tanımlar geçerli olup;

a) Araç OBD bilgileri: Araç üzerindeki herhangi bir elektronik sisteme uygun araç üzerinde teşhis sistemi ile ilgili bilgileri,

b) (AT)715/2007 Yönetmeliğı: 21/4/2009 tarihli ve 27207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmeliğı,

c) Arıza: Ek XI’in 2.3 üncü maddesindeki sınırları aşan emisyonlara sebep olan veya OBD sisteminin Ek XI’in temel izleme şartlarını yerine getiremediğı durumdaki emisyonla ilgili aksam veya sistemin arızasını,

ç) Arıza göstergesi (MI): OBD sistemine bağlanmış emisyonla ilgili herhangi bir aksamda veya OBD sisteminin kendisinde bir arıza olması durumunda, araç sürücüsüne açıkça bilgi veren görsel veya işitsel göstergeyi,

d) Atalet kategorisi: Test kütlesi referans kütleye eşit olarak ayarlandığında BM/AEK Regülasyonu 83’ün Ek 4a Tablo A4a/3’ünde belirtilen eşdeğer ataletle karşılık gelen bir araç test kütlesi kategorisini,

e) Azami net güç (P_{rated}): Ek XX’nin gereklerine uygun olarak ölçülen kW cinsinden motorun veya elektrik motorunun maksimum net gücünü,

f) Otuz dakikalık azami güç: Bir elektrikli tahrik tertibatının, BM/AEK Regülasyonu 85’in 5.3.2 nci maddesinde belirtildiğı şekilde DC (doğru akım) gerilimde ölçülmüş olan azami net gücünü,

g) Reaktif: Araç üzerindeki bir depoya konulan ve emisyon kontrol sisteminin isteğı üzerine egzoz arıtma sistemine sağlanan, yakıt dışında herhangi bir ürünü,

ğ) Bilgilere erişim: Aracın muayenesini, arızanın teşhisini, aracın düzenli bakımını (servisini) veya tamirini gerektiren, bütün araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerinin mevcut olmasını,

h) Biyodizelli esnek yakıtlı araç: Mineral dizel (motorin) veya mineral dizel ve biyodizel karışımıyla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

ı) Bozulmuş değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı: BM/AEK Regülasyonu 83’ün Ek XI’inin İlave 1’inin Bölüm 1’inde belirtilen şartları yerine getirdiğı ölçüde yaşlandırılmış veya suni olarak bozulmuş olan, (AT)715/2007 Yönetmeliğının 4 üncü maddesinin (ğ) bendinde tarif edilen bir kirlilik kontrol cihazını,

i) Çalıştırma yardımı: Motorun hava/yakıt karışımını zenginleştirmeksizin motorun çalışmasına yardımcı olan, kızdırma bujileri, enjeksiyon zaman ayar değişiklikleri ve diğier tertibatları,

j) Çok katmanlı tank: Biri hidrokarbon bariyer malzemesi olan en az iki farklı katmanlı malzemeden imal edilmiş bir yakıt tankını,

k) Eksiklik: Motor OBD sistemleri kapsamında, izlenen iki ayrı aksam veya sisteme kadar, bu aksam veya sistemlerin başka şekilde verimli OBD izlemesini bozan geçici ya da daimi çalışma özelliklerini içermesi veya OBD ile ilgili diğer bütün ayrıntılı şartları karşılamamasını,

l) Emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından araç tipi: Aşağıdaki esas hususlarda farklılık göstermeyen araç grubunu;

1) EK XXI'in 5.6 ncı maddesinde tanımlanan 'enterpolasyon ailesini' oluşturan kritere göre farklılık göstermeyen,

2) EK XXI'in Alt Ek 6'sının 2.3.2 nci maddesine göre tek bir "CO₂ enterpolasyon ailesi" içinde bulunan,

3) Aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere, egzoz gazı emisyonları üzerinde ihmal edilemez bir etkiye sahip hiçbir özellik bakımından farklılık göstermeyen,

i) Kirlilik kontrol cihazlarının türleri ve sırası (örneğin, üç yollu katalizör, oksidasyon katalizörü, fakir NO_x tutucu, SCR (Seçici Katalist İndirgeme), fakir NO_x katalizörü, partikül tutucu veya bunların tek bir ünite de kullanılan kombinasyonları),

ii) Egzoz gazı devridaimi (iç/dış, soğutulmuş/soğutulmamış, düşük/yüksek basınç ile veya olmadan).

m) Emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından bir aracın AT tip onayı: Egzoz emisyonları, karter emisyonları, buharlaşma emisyonları, yakıt tüketimi ve araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim bakımından "emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından bir araç tipi" içerisinde bulunan bir aracın AT tip onayını,

n) Emisyon kontrol sistemi: OBD sistemi bağlamında, elektronik motor yönetim kumandası ve bu kumandaya giriş sağlayan veya bundan çıkış alan egzozda veya buharlaşma sisteminde emisyonla ilgili herhangi bir aksamı,

o) Esnek yakıtlı araç: İki veya daha fazla farklı karışımli yakıtlarla çalışabilen, bir yakıt depolama sistemi bulunan bir aracı,

ö) Etanolü esnek yakıtlı araç: Benzinle veya benzin ve % 85'e kadar etanol harmanlı (E85) bir karışımla çalışabilen esnek yakıtlı bir aracı,

p) Geçirgenlik faktörü (PF): Belirli bir süre boyunca hidrokarbon kayıplarına dayanarak belirlenen ve nihai buharlaşıcı emisyonları belirlemek için kullanılan faktörü,

r) Gerçek sürüş emisyonu (RDE): Normal kullanım koşullarında bir aracın neden olduğu emisyonları,

s) Güç çıkış çalıştırıcısı veya ünitesi: Donanıma yardımcı güç verme amacıyla araca monte edilen, motor tahrikli çıkış tertibatını,

ş) Hibrit elektrikli araç (HEV): Tahrik enerji dönüştürücülerinden birisi elektrikli makine olan hibrit bir aracı,

t) İki yakıtlı araç: Her seferinde yalnızca bir yakıtla çalışacak şekilde tasarlanmış iki ayrı yakıt depolama sistemine sahip bir aracı,

u) İki yakıtlı gazlı araç: İki yakıtın bulunduğu ve bunlardan birisinin benzin (benzin modu) ve diğerinin LPG, doğalgaz/biyometan ya da hidrojen olduğu bir çift yakıtlı aracı,

ü) İkincil hava: Egzoz gazı akışı içinde bulunan HC ve CO'nin oksidasyonuna yardım etmek üzere tasarlanmış bir pompa veya aspiratör valfi veya diğer vasıtalarla egzoz sistemi içine gönderilen havayı,

v) Kirlilik kontrol cihazı tipi:

1) Alt katmanların sayısı, yapısı ve malzemesi,

2) Her bir alt katmanın faaliyet tipi,

3) Hacim, ön alan ile alt katman uzunluğunun oranı,

4) Katalizör malzemesi muhtevası,

5) Katalizör malzemesi oranı,

6) Hücre yoğunluğu,

7) Boyutları ve şekli,

8) Isıl koruması,

temel hususlarından hiçbirinde farklılık göstermeyen katalitik konvertörleri ve partikül filtrelerini,

y) Kendi üretim tesisi: İmalatçı tarafından, söz konusu imalatçı için yeni araçların üretimi veya montajı amacıyla, ilgili olduğu durumlarda, ihracata yönelik araçlar da dahil olmak üzere kullanılan bir üretim veya montaj tesisini,

z) Kendi tasarım merkezi: Tam aracın tasarlandığı ve geliştirildiği, imalatçının kontrolü ve kullanımı altında olan bir tesisi,

aa) Kilometre sayacı: Sürücüye aracın üretiminden itibaren yaptığı toplam mesafeyi gösteren cihazı,

bb) Küçük ölçekli imalatçılar: Tip onayının alındığı yıldan önceki yılda dünya çapında yıllık üretimi 10.000 adetten az olan ve

1) Bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olmayan veya

2) Tip onayının verildiği yıldan önceki yıl için dünya çapında yıllık üretimi 10.000 adetten az olan bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olan veya

3) Bağlı imalatçılar grubunun bir parçası olan ancak kendi üretim tesislerini ve kendi tasarım merkezini işletmekte olan,

bir imalatçıyı,

cc) MARTOY: 28/6/2009 tarihli ve 27772 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (2007/46/AT)’nin uygulamada bulunan son halini,

çç) Motorda hatalı yanma: Kıvılcımın olmaması, fakir yakıt ölçülmesi, zayıf sıkıştırma veya başka bir sebepten dolayı pozitif ateşlemeli motorun silindirindeki yanma eksikliğini,

dd) Motor kapasitesi: Karşıt pistonlu motorlar için motor anma süpürme hacmini veya döner pistonlu (Wankel) motorlar için motor anma süpürme hacminin iki katını,

ee) Net güç: Bir deney tezgahı üzerinde, Ek XX (Net Motor Gücünün Ölçülmesi ve Elektrikli Tahrir Tertibatının Net Gücünün ve Otuz Dakikalık Azami Gücünün Ölçülmesi)’ye göre yardımcı ekipmanı ile birlikte deneye tabi tutulmuş ve standart ortam şartlarında belirlenmiş olan, krank milinin veya eşdeğerinin ucunda karşılık gelen motor devir sayısında elde edilen güç,

ff) Orijinal değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı: Tipleri, Ek I’in İlave 4’ünde gösterilen, ayrıca araç tip onayı sahibi tarafından ayrı teknik ünite olarak piyasaya sunulan kirlilik kontrol cihazını veya kirlilik kontrol cihazları grubunu,

gg) Periyodik yenilenme (rejenerasyon) sistemi: Periyodik bir yenilenme (rejenerasyon) işlemi gerektiren bir egzoz emisyon kontrol cihazlarını (katalitik konvertör, partikül tutucu),

ğğ) Sade elektrikli araç (PEV): Tahrir enerji dönüştürücüsü olarak sadece elektrikli makineler ve tahrir enerji depolama sistemleri olarak sadece şarj edilebilir elektrikli enerji depolama sistemleri içeren bir güç aktarma sistemi ile donatılmış aracı,

hh) Sade içten yanmalı motorlu araç: Tüm tahrir enerji dönüştürücülerinin içten yanmalı motorlar olduğu aracı,

ıı) Soğuk çalıştırma: Motor soğutucu sıvısı sıcaklığı (veya eşdeğer sıcaklık) 35 °C’ye eşit veya daha düşük olduğu ayrıca çevre sıcaklığından yüksekliğin en fazla 7 °C’ye eşit veya daha düşük olması durumunda motorun çalıştırılmasını,

ii) Soğukta çalıştırma sistemi veya tertibatı: Motorun hava/yakıt karışımını geçici olarak zenginleştiren, bu suretle motorun harekete geçmesine yardım eden bir sistemi,

jj) Sürüş çevrimi: Araç OBD sistemleriyle ilgili olarak, motorun çalıştırılması, varsa arızanın tespit edileceği sürüş modu ve motorun durdurulmasından oluşan çevrimi,

kk) Taşınabilir emisyon ölçüm sistemi (PEMS): Ek IIIA İlave 1’de belirtilen şartlara uygun bir taşınabilir emisyon ölçüm sistemini,

ll) Tek katmanlı metal olmayan tank: Florlanmış/sülfonlanmış malzemeler içeren tek bir metal olmayan malzeme katmanı ile imal edilmiş tankı,

mm) Tek yakıtlı araç: Esas olarak bir tek yakıt tipiyle çalışacak şekilde tasarımlanan araç,

nn) Tek yakıtlı gazlı araç: Esas olarak sürekli şekilde LPG, doğalgaz/biyometan veya hidrojen ile çalışacak şekilde tasarımlanan, ancak benzin deposu 15 litreden daha fazla benzin içermediği durumlarda, acil amaçlar veya sadece ilk çalıştırma için benzin sistemine de sahip olabilen tek yakıtlı bir aracı,

oo) Temel emisyon stratejisi (BES): Yardımcı emisyon stratejisi devreye sokulmadığı sürece, aracın hız ve yük çalışma aralığı boyunca aktif olan bir emisyon stratejisini,

öö) Ultra küçük ölçekli imalatçı: Tip onayının verildiği yıldan bir önceki yılda, AB ve Türkiye sınırları içerisinde 1000 adetten daha az tescilli olan ve (bb) bendinde tanımlanan küçük ölçekli imalatçıyı,

pp) Uygun bakım ve kullanım: Deney aracının amacı bakımından, bu aracın BM/AEK Regülasyonu 83’ün İlave 3’ünün 2 nci maddesinde belirtilen bir aracın kabul edilmesine ilişkin kriterleri karşıladığını,

rr) Yakıt depolama sistemi: Yakıt deposunu, yakıt dolum ağzını, yakıt deposuna veya üzerine yerleştirilmesi durumunda dolum ağzı kapağını ve yakıt pompasını içeren yakıtın depolanmasını sağlayan tertibatları,

ss) Yakıt hücreli araç (FCV): Tahrir enerji dönüştürücüsü olarak sadece yakıt hücreleri ve elektrikli makineler içeren bir güç aktarma sistemi ile donatılmış aracı,

şş) Yakıt hücresi: Kimyasal enerjiyi (girdi) elektrik enerjisine (çıkıtı) ya da tersine dönüştüren bir enerji dönüştürücüsünü,

tt) Yardımcı emisyon stratejisi (AES): Belirli bir ortam veya çalışma koşulları bütününe yanıt olarak ve belirli bir amaçla BES’in yerine geçen veya BES’i değiştiren ve sadece bahsi geçen koşullar mevcut bulunduğu süre boyunca aktif olan bir emisyon stratejisini,

uu) Yürür vaziyetteki aracın kütlesi: İmalatçının, belirlediği teknik özelliklere göre standart ekipmanla donatılmış, sürücünün, yakıt ve sıvıların kütlesinin ve takımları durumunda üstyapının kütlesinin, kabinin, bağlantı elemanlarının ve yedek lastik/lastikler ile aletlerin kütlelerinin de dahil olduğu ve yakıt deposu/tankları kapasitelerinin en az yüzde 90’ına kadar doldurulmuş olan araç kütlesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Araç Tip Onayı Uygulamaları

Tip onayı şartları

MADDE 3 – (1) İmalatçı, emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri ile ilgili bir AT tip onayını almak için, araçların Ek IIIA ila Ek VIII, Ek XI, Ek XIV, Ek XVI, Ek XX, Ek XXI ve Ek XXII’de belirtilen deney işlemlerine uygun olduğunu göstermek ve Ek IX’da belirtilen referans yakıtların özelliklerine uygunluğunu sağlamak zorundadır.

(2) Araçlar, Ek I’in Şekil I.2.4’ünde belirtilen deneylere tabi tutulur.

(3) Küçük ölçekli imalatçılar, Ek II, Ek V ila Ek VIII, Ek XI, Ek XVI ve Ek XXI’de belirtilen şartlara alternatif olarak, Ek I’in 2.1 inci maddesinde belirtilen mevzuata göre üçüncü bir ülkenin kuruluşu tarafından onaylanmış olan bir araç tipine AT tip onayı verilmesini talep edebilir. Bu fıkra uyarınca, emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri bakımından AT tip onayı almak için; Ek IV’te belirtilen karayolu elverişliliği amacıyla yapılan emisyon deneyleri, Ek XXI’de belirtilen yakıt tüketimi ve CO₂ emisyonu deneyleri ve Ek XIV’te belirtilen araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim için şartların yerine getirilmesi gereklidir. Onay kuruluşu, bu fıkraya göre verilen her bir tip onayının koşulları konusunda Komisyona bilgi verebilir.

(4) Yakıt depolarına girişler ve elektronik sistem güvenliği için özel şartlar, Ek I’in 2.2 nci ve 2.3 üncü maddelerinde belirtilmektedir.

(5) İmalatçı, egzoz ve buharlaşma emisyonlarının bu Tebliğe uygun olarak aracın normal ömrü boyunca ve normal kullanım şartlarında etkin olarak sınırlandırmasını sağlayacak şekilde teknik tedbirleri alır. Bu tedbirler, emisyon kontrol sistemlerinde kullanılan hortumların, ek yerlerinin ve bağlantıların güvenliğinin orijinal tasarıma uygun olacak şekilde yapıldığının garantisini içerir.

(6) İmalatçı, emisyon deneyi sonuçlarının bu Tebliğde belirtilen deney koşullarında uygulanabilir sınır değere uygun olmasını sağlar.

(7) Ek XXI’de belirtilen Tip 1 testi için, LPG veya doğalgaz/biyometan yakıtlı araçlar, kirlenici emisyonlar için BM/AEK Regülasyon 83 Ek 12’de belirtildiği şekilde, Ek XX uyarınca net gücün ölçümü için kullanılan yakıtlı LPG veya doğalgaz/biyometan bileşimindeki değişiklik için Tip 1 testinde test edilir. Hem benzin hem de LPG veya doğalgaz/biyometan ile yakıt kullanabilen araçlar, BM/AEK Regülasyon 83 Ek 12’de belirtildiği şekilde ve Ek XX uyarınca net gücün ölçümü için kullanılan her iki yakıt için test edilerek, LPG veya doğalgaz/biyometan üzerindeki testler LPG veya NG/biyometan bileşimindeki değişiklik için yapılır.

(8) Ek IV’ün İlave 1’inde belirtilen Tip 2 deneyi için normal motor rölanti devrinde egzoz gazları içindeki azami müsaade edilebilir karbon monoksit muhtevası, araç imalatçısı tarafından beyan edilen miktardır. Bununla birlikte, azami karbon monoksit muhtevası hacimce % 0,3’ü aşamaz. Yüksek rölanti devrinde, egzoz gazlarının hacim olarak karbon monoksit muhtevası, en az 2.000 min⁻¹ d/d motor devrinde ve Lambda 1 ± 0,03 değerinde iken veya imalatçının şartnamesindeki maddelere uygun olarak % 0,2’yi aşamaz.

(9) İmalatçı, Ek V’te belirtilen Tip 3 deneyinde, motor havalandırma sisteminin her türlü karter gazları emisyonunun atmosfere çıkmamasını sağlar.

(10) Ek VIII’de belirtilen düşük sıcaklıklarda emisyonların ölçülmesinin yapıldığı Tip 6 deneyi dizel araçlara uygulanmaz. Bununla birlikte, imalatçılar tip onayı için başvururken NO_x iyileştirme cihazının Tip 6 deneyinde açıklandığı gibi, -7 °C’ta soğukta çalıştırmadan sonraki 400 saniye içinde verimli çalışma için yeterince yüksek sıcaklığa ulaştığını gösteren bilgileri onay kuruluşuna sunar. İlave olarak, imalatçı düşük sıcaklıklarda işlev yapması da dahil, egzoz gazı devridaim sisteminin (EGR) çalışma stratejisi ile ilgili bilgileri onay kuruluşuna verir. Bu bilgiler, emisyonlar üzerindeki herhangi bir etkiyle ilgili açıklamayı da içerir. Verilen bilgiler, iyileştirme cihazının verimli çalışması amacıyla işaret edilen zaman dilimi içerisinde yeterince yüksek sıcaklığa fiilen eriştiğini göstermek için yeterli değilse, onay kuruluşu tip onayını vermez. Onay kuruluşu, Komisyonun talebi halinde NO_x iyileştirme cihazlarının ve EGR sisteminin düşük sıcaklıklardaki performansı ile ilgili bilgileri verir.

(11) İmalatçılar; (AT)715/2007 Yönetmeliği uyarınca tip onayı almış bir aracın normal ömrü boyunca, Ek IIIA’da belirtilen şartlar uyarınca yapılan bir RDE deneyinde salınan ve yine aynı şartlara uygun şekilde belirlenen araca ait emisyonların ilgili değerleri aşmamasını sağlar. (AT)715/2007 Yönetmeliği kapsamında tip onayı sadece, araç Ek IIIA’nın İlave 7’sine göre geçerliliği kabul edilmiş bir PEMS deney ailesine dâhil ise verilebilir. Ek IIIA’nın gereklilikleri (AT)715/2007 Yönetmeliğine göre ultra küçük hacimli imalatçılara verilen emisyon tip onayları için uygulanmaz. (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen tarihten iki yıl sekiz ay sonrasına kadar, sekizinci fıkrasında belirtilen tarihten bir yıl sekiz ay sonrasına kadar, dokuzuncu fıkrasında belirtilen tarihten bir yıl dokuz ay sonrasına kadar ve onuncu fıkrasında belirtilen tarihten iki yıl sekiz ay sonrasına kadar aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Ek IIIA’nın 2.1 inci maddesinde yer verilen şartlar uygulanmaz.

b) Özellikle kaydedilecek ve kullanıma sunulacak veriler ve gerçekleştirilecek RDE deneylerine ilişkin şartlar dâhil olmak üzere Ek IIIA’da yer verilen diğer şartlar sadece, Ek IIIA’nın yayımlanmasından sonra (AT)715/2007 Yönetmeliğine göre düzenlenen yeni tip onaylarına uygulanır.

c) Ek IIIA’da yer verilen şartlar, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (bb) bendinde tarif edilen küçük ölçekli imalatçılara verilen tip onaylarına uygulanmaz.

ç) Ek IIIA’daki İlave 5 ve İlave 6’da belirtilen şartların sadece bu ilavelerde tarif edilen iki adet veri değerlendirme yönteminden birine göre yerine getirilmesi halinde aşağıdaki işlemler takip edilir:

1) İlave bir RDE deneyi daha yapılır.

2) Eğer ilgili şartlara, sadece bir adet yöntemde uygunluk sağlanır ise normallik ve eksiksizlik analizi her iki yöntem için de kaydedilir ve Ek IIIA'nın 9.3 üncü maddesi ile gerekli kılınan hesaplama, eksiksizlik ve normallik şartlarının sağlandığı yöntemle sınırlandırılabilir.

d) Hem eksiksizlik ve normallik analizinden hem de RDE deneylerinden elde edilen veriler, iki değerlendirme yönteminin sonuçları arasındaki farkların incelenmesinde kullanılması için kaydedilir.

e) Deney aracının tekerleklerinden elde edilen güç, tekerlek göbeği tork ölçümü ile ya da Ek IIIA'nın İlave 6'sının 4 üncü maddesine göre "Veline (Araç Bazlı CO₂ Lineer Denklemi)" kullanılarak belirlenen CO₂ kütle akışı ile belirlenir.

OBD sistemine ilişkin tip onayı şartları

MADDE 4 – (1) İmalatçı, bütün araçların OBD sistemiyle donatılmasını sağlar.

(2) OBD sistemi, aracın bütün ömrü boyunca bozulma veya arıza tiplerini tanımlayabilecek şekilde tasarlanırlar, imal edilir ve araca monte edilir.

(3) OBD sistemi, normal kullanım koşulları süresince bu Tebliğin şartlarına uymak zorundadır.

(4) Kusurlu bir aksamla Ek XI'in İlave 1'ine uygun olarak deneye tabi tutulduğunda, OBD sistemi arıza göstergesi devreye girmelidir. OBD sistemi arıza göstergesi, bu deney sırasında Ek XI'in 2.3 üncü maddesinde belirtilen OBD eşik sınırlarının altındaki emisyon seviyelerinde de devreye girebilir.

(5) İmalatçı, OBD sisteminin makul olarak öngörülebilir sürüş koşullarında, Ek XI'in İlave 1'inin 3 üncü maddesinde belirtilen kullanımdaki performans şartlarına uymasını sağlar.

(6) İmalatçı, BM/AEK Regülasyon 83'ün Ek XI'inin İlave 1'inin 7.6 ncı maddesi hükümlerine göre bir aracın OBD sistemi tarafından depolanacak ve raporlanacak kullanımdaki performansla ilgili verilerin, herhangi bir şifreleme olmaksızın ulusal yetkililer ve bağımsız operatörler için kolaylıkla elde edilebilir olmasını sağlar.

Yakıt ve/veya elektrik enerjisi tüketimini izlemeye yönelik cihazlarla ilgili tip onayı şartları

MADDE 4/A – (1) İmalatçı, aşağıda yer alan M1 ve N1 kategorisindeki araçların, aracın çalışması için kullanılan yakıt ve/veya elektrik enerjisinin miktarını belirlemek, saklamak ve sunmak için bir cihazla donatılmasını sağlar ayrıca yakıt ve/veya elektrik enerjisi tüketimini izleyen cihaz, Ek XXII'de belirtilen şartlara uygun olmalıdır:

a) Yalnızca mineral motorin, biyodizel, benzin, etanol veya bu yakıtların herhangi bir kombinasyonu ile çalışan sade içten yanmalı motorlu ve araç içi şarj edilebilir hibrit elektrikli araçlar (NOVC-HEV'ler).

b) Elektrik ve (a) bendinde belirtilen yakıtların herhangi biri tarafından çalıştırılan araç dışı şarj edilebilir hibrit elektrikli araçlar (OVC-HEV'ler).

(2) Bu madde hükümleri, 2 ncı maddenin birinci fıkrasının (bb) bendinde tarif edilen küçük ölçekli imalatçılara uygulanmaz.

Emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim konusunda bir aracın AT tip onayı için başvurusu

MADDE 5 – (1) İmalatçı, emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri konusunda bir aracın AT tip onayı başvurusunu onay kuruluşuna yapar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen başvuru, Ek I'in İlave 3'ünde belirtilen bilgi dokümanı örneğine uygun olarak hazırlanır.

(3) İmalatçı ilave olarak aşağıdaki bilgileri de sunar:

a) Pozitif ateşlemeli motorlarla donatılan araçlarda hatalı yanma yüzdesi, Ek III'te açıklanan Tip 1 deneyinin başlamasından itibaren mevcut olmuş ise, Ek XI'in 2.3 üncü maddesinde verilen sınırları aşan emisyonlardan kaynaklanan veya kalıcı hasara sebep olmadan önce egzoz katalizöründe veya katalizörlerde aşırı ısınmaya yol açabilen, yanma olaylarının toplam sayısının dışında kalan asgari hatalı yanma yüzdesinin imalatçı tarafından beyanı.

b) OBD sistemi tarafından izlenen aracın emisyon kontrol sisteminin bütün ilgili parçalarının bir listesini içeren, OBD sisteminin fonksiyonel çalışma karakteristiklerini tam olarak açıklayan ayrıntılı yazılı bilgiler.

c) Araç sürücüsüne bir hatanın varlığının sinyalini vermek için OBD sistemi tarafından kullanılan arıza göstergesinin açıklaması.

ç) İmalatçının, OBD sisteminin makul olarak öngörülebilir bütün sürüş koşullarında kullanımdaki performansla ilgili Ek XI'in İlave 1'inin 3 üncü maddesinde belirtilen hükümlere uygun olduğuna dair beyanı.

d) İmalatçının, BM/AEK Regülasyon 83'ün Ek XI'inin İlave 1'inin 7.7 ncı maddesinde belirtilen şartları karşılaması gereken her bir monitörün pay ve paydayı devre dışı bırakılmasında olduğu gibi, pay ve paydanın ve BM/AEK Regülasyon 83'ün Ek XI'inin İlave 1'inin 7.2 ncı ve 7.3 üncü maddelerinde açıklanan şartlar dahilinde genel paydanın artırılması ile ilgili teknik kriterleri ve gerekçeyi açıklayan planı.

e) Ek XI ve Ek XVI'nın gereklilikleri için kilometre değerlerinin kaydedilmesini de içeren kilometre sayacı ile emisyon kontrol bilgisayarının tahrifatını ve değiştirilmesini önlemek için alınan tedbirlerin açıklaması.

f) Uygulanabilirse, BM/AEK Regülasyon 83'ün Ek XI'inin İlave 2'sinde belirtilen araç grubunun özellikleri.

g) Uygun olduğunda, onayların kapsamının genişletilmesi ve bozulma faktörlerinin belirlenmesini mümkün kılan ilgili verilerle birlikte diğer tip onaylarının kopyaları.

(4) İmalatçı, üçüncü fıkranın (ç) bendinin amaçları bakımından Ek I'in İlave 7'sinde belirtilen kullanımda performans şartları için OBD'ye uygun imalatçı belgesi örneğini kullanır.

(5) Onay veren onay kuruluşu, üçüncü fıkranın (d) bendinin amaçları bakımından, talep üzerine onay kuruluşları veya Komisyon için söz konusu bentte belirtilen bilgileri sunar.

(6) Üçüncü fıkranın (ç) ve (d) bentlerinin amaçları bakımından imalatçı tarafından sunulan bilgiler Ek XI'in İlave 1'inin 3 üncü maddesinin şartlarını yerine getirmek için uygun değilse onay kuruluşu aracı onaylamaz. BM/AEK Regülasyon 83'ün Ek XI'inin İlave 1'inin 7.2 nci, 7.3 üncü ve 7.7 nci maddeleri makul olarak öngörülebilir bütün sürüş şartlarında uygulanır. İlk ve ikinci cümlelerde belirtilen şartların uygulanmasıyla ilgili değerlendirmede, onay kuruluşu teknolojinin durumunu göz önünde bulundurur.

(7) Üçüncü fıkranın (e) bendinin amaçları bakımından emisyon kontrol bilgisayarının kurcalanması ve değiştirilmesini önlemek için alınacak tedbirler, imalatçı onaylı program veya kalibrasyon kullanılarak güncelleme amacıyla imkanlar içermelidir.

(8) İmalatçı, Ek I'in Şekil I.2.4'te belirtilen deneylerde tip onayı deneylerini yapmaktan sorumlu teknik servise onaylanacak tipi temsil eden bir aracı sunar.

(9) Tek yakıtlı, iki yakıtlı ve esnek yakıtlı araçların tip onayı başvurusu, Ek I'in 1.1 inci ve 1.2 nci maddelerinde belirtilen ilave şartlara uygun olmalıdır.

(10) Motorun veya kirlilik kontrol sisteminin fonksiyonu etkilenecek şekilde orijinal karakteristikleri veya teknik parametreleri değiştirilmedikçe, tip onayından sonra meydana gelen sistem, aksam veya ayrı teknik ünitelerin yapımındaki değişiklikler tip onayını otomatik olarak geçersiz kılmaz.

(11) Onay kuruluşunun AES'in doğru kullanımını değerlendirebilmesi için, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan iptal tertibatının yasaklanması göz önüne alındığında, imalatçı ayrıca Ek I'in İlave 3a'sında açıklandığı şekilde genişletilmiş dokümantasyon paketini sunar. Genişletilmiş dokümantasyon paketi onay kuruluşu tarafından belirlenip tarihlendirilir ve onaylandıktan sonra en az 10 yıl o kuruluş tarafından saklanır. İmalatçının talebi üzerine, onay kuruluşu yeni araç tipleri için AES'in ön değerlendirmesini yapar. Bu durumda, imalatçı, tip onay sürecine başlamadan 2 ila 12 ay önce tip onay kuruluşuna ilgili belgeler sunar. Onay kuruluşu, Ek I'in İlave 3a'sının (b) bendinde açıklandığı üzere imalatçı tarafından sağlanan genişletilmiş dokümantasyon paketi temelinde bir ön değerlendirme yapar. Onay kuruluşu, Ek I'in İlave 3b'sinde açıklanan metodolojiye uygun olarak değerlendirme yapar. Onay kuruluşu, istisnai ve usulüne göre gerekçelendirilmiş durumlarda bu metodolojinin dışında uygulamalarda bulunabilir. AES'in yeni araç tipleri için ön değerlendirmesi, 18 aylık bir süre için tip onayının amaçları doğrultusunda geçerli olur. İmalatçının, piyasada AES'in ön değerlendirmesini değiştirecek yeni teknolojilerin kullanılabilir olmadığına dair onay kuruluşuna kanıt sunması durumunda bu süre 12 ay daha uzatılabilir. Tip onay kuruluşları tarafından kabul edilemez olarak nitelendirilen AES listesi onay kuruluşu tarafından kamuya açık hale getirilebilir.

(12) İmalatçı ayrıca bu Tebliğ kapsamında kendisine emisyon tip onayını veren tip onay kuruluşuna Ek II'nin Bölüm B'sinin 5.9 uncu maddesine göre testin yapılmasını sağlamak üzere gerekli bilgileri içeren test şeffaflığına dair paketi sunar.

Emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim konusunda bir aracın AT tip onayı için idari hükümler

MADDE 6 – (1) İlgili tüm şartların yerine getirilmesi durumunda, onay kuruluşu bir AT tip onayı ve MARTOY'un Ek VII'sinde belirtilen numaralandırma sistemine uygun bir tip onayı numarası verir. MARTOY'un Ek VII'sinin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tip onayı numarasının Bölüm 3'ü bu Tebliğin Ek I'inin İlave 6'sına uygun olarak düzenlenir. Onay kuruluşu aynı numarayı başka bir araç tipine veremez.

(2) Birinci fıkradan farklı olarak, imalatçının talebi halinde, Ek XI'in 3 üncü maddesinde belirtilen özel idari hükümlere uygun olması kaydıyla, OBD sistemi söz konusu ekin özel şartlarını tam olarak sağlamayacak şekilde bir veya daha fazla eksiklikler içerse bile, OBD sistemli bir araç emisyonlar ve araç tamir ve bakım bilgileri konusunda tip onayı için kabul edilebilir. Onay kuruluşu, bu şekildeki bir tip onayını verme kararını MARTOY'un 8 inci maddesinde belirtilen şartlara uygun olarak Avrupa Birliği üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına bildirebilir.

(3) Onay kuruluşu birinci fıkraya göre AT tip onayını verirken Ek I'in İlave 4'ünde belirtilen örneğe uygun AT tip onayını verir.

Tip onaylarında değişiklikler

MADDE 7 – (1) Tip onaylarının her türlü değişikliklerinde MARTOY'un 13 üncü, 14 üncü ve 16 ncı maddeleri ile (AT)715/2007 Yönetmeliği uygulanır.

(2) İmalatçının talebi halinde, Ek I'in 3 üncü maddesinde belirtilen hükümler, ilave deney gerektirmeksizin sadece aynı tip araçlara uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İmalatın Uygunluğu, Dolaşımdaki Uygunluk

İmalatın uygunluğu

MADDE 8 – (1) İmalatın uygunluğunu sağlamak için MARTOY'un 12 nci maddesinin hükümlerine uygun olarak tedbirler alınır. İlave olarak, Ek I'in 4 üncü maddesinde belirtilen hükümler ve bu Ek'in İlave 1 ve İlave 2'sindeki ilgili istatistiksel yöntem uygulanır.

(2) İmalatın uygunluğu, Ek I'in İlave 4'ünde belirtilen tip onayı belgesindeki açıklama esasına göre kontrol edilir.

Dolaşımdaki uygunluk

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ uyarınca onaylanan araçların dolaşımdaki uygunluğunun sağlanması için alınacak önlemler MARTOY'un Ek X'una ve bu Tebliğin Ek II'sine uygun olarak alınır.

(2) Dolaşımdaki uygunluk tedbirleri, Ek II'de belirtildiği şekilde normal kullanım şartlarında ve araçların normal faydalı ömrü süresince egzoz ve buharlaşma emisyonlarının etkili bir şekilde sınırlandırıldığını doğrulamak için uygun olmalıdır.

(3) Dolaşımdaki uygunluk, Ek II'nin İlave I'ine uygun olarak, 15.000 km veya 6 aydan hangisi daha sonra olursa ve 100.000 km veya 5 yıldan hangisi daha erken olursa, bu sınırlar arasında uygun şekilde bakımı yapılmış ve kullanılmış araçlarda kontrol edilmelidir. Buharlaşma emisyonları için dolaşımdaki uygunluk Ek II'nin İlave 1'i uyarınca, 30.000 km veya 12 aydan hangisi daha sonra olursa ve 100.000 km veya 5 yıldan hangisi daha erken olursa, bu sınırlar arasında uygun şekilde bakımı yapılmış ve kullanılmış araçlarda kontrol edilmelidir. Dolaşımdaki uygunluk tedbirleri için gereklilikler, söz konusu dolaşımdaki uygunluk ailesinin araçları için son Uygunluk Sertifikası veya bireysel onay sertifikası verildikten sonraki 5 yıl boyunca geçerlidir.

(4) Dolaşımdaki uygunluk ailesinin yıllık satışının toplamının bir önceki yıl için 5.000 araçtan az olması durumunda dolaşımdaki uygunluk tedbirleri zorunlu değildir. Bu tür aileler için, imalatçı, Ek II'nin 4.1 inci maddesinde belirtilen emisyonlara ilişkin garanti, tamir istekleri ve OBD hataları ile ilgili bir raporu onay kuruluşuna sunmak zorundadır. Onay kuruluşu bu tür dolaşımdaki uygunluk ailelerinin Ek II'ye uygun olarak deneye tabi tutulmasını isteyebilir.

(5) İmalatçı ve tip onayını düzenleyen onay kuruluşu, Ek II'ye uygun olarak dolaşımdaki uygunluk kontrollerini gerçekleştirir.

(6) Tip onayını düzenleyen onay kuruluşu, bir ailenin dolaşımdaki uygunluk hükümlerini yerine getirip getirmediğine, bir uygunluk değerlendirmesinin ardından karar verir ve imalatçı tarafından Ek II uyarınca sunulan iyileştirici tedbirlerin planını onaylar.

(7) Tip onay kuruluşu, bir dolaşımdaki uygunluk ailesinin dolaşımdaki uygunluk kontrolünde başarısız olduğunu tespit ederse, MARTOY'un 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bu durumu gecikmeden tip onayını düzenleyen onay kuruluşuna gecikmeden bildirir. Bu bildirimin ardından ve MARTOY'un 30 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükümlerine tabi olmak üzere, tip onayını düzenleyen onay kuruluşuna, dolaşımdaki uygunluk ailesinin dolaşımdaki uygunluk kontrollerini geçemediğini ve EK II'nin 6 ncı ve 7 nci maddelerinde belirtilen prosedürlerde belirtilenleri bildirir. Tip onayını düzenleyen onay kuruluşu, bir dolaşımdaki uygunluk ailesinin dolaşımdaki uygunluk kontrolünde başarısız olduğunu tespit eden tip onay kuruluşu ile herhangi bir anlaşmaya varılamadığını tespit ederse, MARTOY'un 30 uncu maddesinin altıncı fıkrasına uygun bir prosedür başlatır.

(8) Ayrıca, aşağıdakiler Ek II'nin Bölüm B'sine göre onaylanmış araçlar için geçerli olur:

a) MARTOY'un 3 üncü maddesinin yedinci fıkrasında tanımlandığı üzere, çok aşamalı tip onayına tabi araçlar, Ek II'nin Bölüm B'sinin 5.10.6 ncı maddesinde belirtilen çok aşamalı onay kurallarına uygun olarak dolaşımdaki uygunluk açısından kontrol edilir.

b) Sırasıyla MARTOY'un Ek II'sinin Bölüm A'sının 5.2 ncı ve 5.5 inci maddelerinde tanımlandığı şekilde zırhlı araçlar, cenaze arabaları ve tekerlekli sandalye ile binilebilen araçlar bu madde hükümlerine tabi değildir. MARTOY'un Ek II'sinin Bölüm A'sında belirtilen diğer tüm özel amaçlı araçlar, Ek II'nin Bölüm B'sinde belirtilen çok aşamalı tip onayı kurallarına uygun olarak dolaşımdaki uygunluk açısından kontrol edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kirlilik Kontrol Cihazları ile İlgili İşlemler

Kirlilik kontrol cihazları

MADDE 10 – (1) İmalatçı, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin kapsamında yer alan AT tip onaylı araçlara takılmak üzere tasarlanan değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının MARTOY'un 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının anlamı dahilinde ayrı teknik ünite olarak, 12 ncı ve 13 üncü maddeler ile Ek XIII'e uygun şekilde AT tip onaylı olmasını sağlamak zorundadır. Katalitik konvertörlerin ve parçacık filtrelerinin bu Tebliğin amaçları bakımından kirlilik kontrol cihazları olduğu kabul edilir. Aşağıdaki şartların tümü yerine getirildiği takdirde ilgili şartların yerine getirildiği kabul edilir ve bu durumda 14 üncü madde de uygulanır:

a) 13 üncü maddenin şartlarının karşılanmış olması.

b) Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazları BM/AEK Regülasyonu 103'e uygun olarak onaylanmış olması.

(2) Bir tipi Ek I'in İlave 4 Eklentisinin 2.3 üncü maddesi kapsamındaki tip içinde yer alan ve ilgili tip onayı dokümanının atıf yaptığı bir araca takılması tasarlanan orijinal donanım değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının Ek

XIII'ün 2.1 inci ve 2.2 nci maddelerinin şartlarını yerine getirmesi kaydıyla, bu cihazlar söz konusu Eke uymak zorunda değildir.

(3) İmalatçı, orijinal kirlilik kontrol cihazının tanıtım işaretleri taşımasını sağlamak zorundadır.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen tanıtım işaretleri aşağıdakileri kapsar:

a) Araç veya motor imalatçısının ismi veya ticari markasını ve

b) Ek I'in İlave 3'ünün 3.2.12.2 nci maddesinde belirtilen bilgilerde kaydedildiği gibi orijinal kirlilik kontrol cihazının markası ve parça tanıtım numarası.

Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipinin ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı başvurusu

MADDE 11 – (1) İmalatçı, değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarının ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı başvurusunu onay kuruluşuna yapar. Başvuru, Ek XIII'ün İlave 1'inde belirtilen bilgi dokümanı örneğine uygun olarak hazırlanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen şartlara ek olarak, imalatçı tip onay testinden sorumlu teknik servise aşağıdakileri sunar:

a) Yeni bir orijinal donanım kirlilik kontrol cihazıyla donatılmış, bu Tebliğe göre tip onaylı bir araç veya araçlar.

b) Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipine ait bir numune.

c) OBD sistemiyle donatılmış bir araca takılmak üzere tasarlanmış değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı durumunda, değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipine ait ilave bir numune.

(3) İkinci fıkranın (a) bendinin amaçları bakımından, deney araçları teknik servisle mutabakata varılarak başvuran tarafından seçilir. Deney araçları, BM/AEK Regülasyonu 83'ün Ek 4a'sının 3.2 nci maddesinde belirtilen şartlara uygun olmalıdır. Deney araçları aşağıdaki şartlara uymalıdır:

a) Deney araçlarında hiçbir emisyon kontrol sistemi kusuru olmamalıdır.

b) Aşırı olarak yıpranmış veya arızalı emisyonla ilgili her türlü parça tamir edilmeli veya değiştirilmelidir.

c) Deney araçları, emisyon deneyinden önce uygun şekilde hassas ayarları yapılmalı ve imalatçısının şartnamesine göre ayarlanmalıdır.

(4) İkinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinin amaçları bakımından, numune, başvuranın ticari adı veya işareti ve onun ticari gösterimi ile açıkça ve silinmez bir şekilde işaretlenir.

(5) İkinci fıkranın (c) bendinin amaçları bakımından numune, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde tarif edildiği şekilde bozulmuş olmalıdır.

Değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipinin ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı için idari hükümler

MADDE 12 – (1) Onay kuruluşu, ilgili bütün şartlar karşılanıyorsa, değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazlarına ayrı teknik ünite olarak AT tip onayı verir ve MARTOY'un Ek VII'sinde belirtilen numaralama sistemine uygun şekilde bir tip onayı numarasını verir. Onay kuruluşu aynı numarayı başka bir değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipine veremez. Aynı tip onayı numarası, birkaç farklı araç tipi üzerinde söz konusu değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazı tipinin kullanımını kapsayabilir.

(2) Onay kuruluşu, birinci fıkranın amaçları bakımından Ek XIII'ün İlave 2'sinde belirtilen örneğe uygun olarak oluşturulan AT tip onayı belgesini verir.

(3) Tip onayı başvuru sahibi, onay kuruluşuna veya teknik servise değiştirilebilir kirlilik kontrol cihazının Ek I'in İlave 4 Eklentisinin 2.3 üncü maddesinde gösterilen tipten olduğunu gösterebilirse, tip onayının verilmesi Ek XIII'ün 4 üncü maddesinde belirtilen şartlara uygunluğun doğrulanmasına bağlı değildir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bilgilere Erişim

Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim

MADDE 13 – (1) İmalatçılar, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine kolaylıkla erişilebilir olmasını sağlamak için (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 6 ncı ve 7 nci maddelerine ve bu Tebliğin Ek XIV'üne uygun olarak gerekli düzenlemeleri ve işlemleri yerine getirmek zorundadır.

(2) Onay kuruluşu, imalatçıdan araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili belgeyi aldıktan sonra tip onayı verir.

(3) Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgileri erişim ile ilgili belge, (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin yedinci fıkrasına uygunluğun ispatı olarak kullanılır.

(4) Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili belge, Ek XIV'ün İlave 1'inde belirtilen örneğe uygun olarak düzenlenir.

(5) Tip onayı başvurusu yapıldığında, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgileri mevcut değilse veya (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 6 ncı ve 7 nci maddelerine ve bu Tebliğin Ek XIV'üne uygun değilse, imalatçı tip onayı tarihinden itibaren altı ay içinde bu bilgileri sağlamak zorundadır.

(6) Beşinci fıkrada belirtilen tarih içinde bilgileri sağlamak için yükümlülük, sadece aracın tip onayını takiben piyasaya arz edildiği durumlarda geçerlidir. Araç, tip onayından sonra altı aydan daha fazla sürede piyasaya arz edildiğinde ise, bilgiler, aracın piyasaya arz edildiği tarihte sağlanmak zorundadır.

(7) Hiç bir şikâyetin olmaması ve imalatçının bu bilgileri beşinci fıkrada belirtilen tarihlerde vermiş olması kaydıyla, onay kuruluşu, araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile tamamlanmış ilgili belgeye dayanarak, imalatçının araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili yeterli düzenlemeleri ve işlemleri yerine getirmiş olduğunu varsayabilir.

(8) Ek XI'in 4 üncü maddesinde belirtilen OBD bilgilerine erişimle ilgili şartlara ilave olarak, imalatçı aşağıdaki bilgileri ilgili taraflara sağlamak zorundadır:

a) OBD sisteminin düzgün işleyişi için kritik olan değiştirilebilir aksamaların geliştirilmesine imkân sağlayan ilgili bilgiler. Ancak bu bent uyarınca değiştirilebilir aksamaların geliştirilmesi; OBD eşiklerinin aşılmış olması ya da OBD sisteminin bu Tebliğin temel OBD izleme şartlarını yerine getiremediği durumlarda, arıza gösterge stratejilerine ilişkin teknik şartlar, aracın sadece benzin veya gaz ile işleyişi ile ilgili OBD bilgisinin bağımsız olarak ele alınmasına ilişkin spesifik tadilatlar ve sınırlı sayıda önemsiz hatalar içeren gaz yakıt beslemeli araçların tip onayı ile ilgili bilgilerin bulunmaması nedenleriyle kısıtlanamaz.

b) Genel teşhis aletlerinin geliştirilmesine imkân sağlayan bilgiler. Bu bendin amaçları bakımından imalatçıların, yetkili servis ağlarında ISO 22900 Modüler Araç Bildirim Arayüzüne (Modular Vehicle Communication Interface (MVCI)) ve ISO 22901 Açık Teşhis Veri Değişimine (Open Diagnostic Data Exchange (ODX)) uygun olarak teşhis ve deney aletlerini kullanması halinde, ODX dosyaları imalatçının internet sitesi yoluyla bağımsız operatörler için erişilebilir olmalıdır.

(9) Araç Bilgilendirme Erişim Alt Komitesi (Alt Komite), bilgilere erişim konusu ile ilgili şartları geliştirmek için tavsiyelerde bulunmalıdır. Alt Komite, bağımsız operatörlerin akredite olmuş kuruluşlar tarafından araç güvenliği hakkındaki bilgilere erişim konusunda onaylaması ve yetkilendirmesi için bir süreç geliştirme konusunda Bakanlığa tavsiyede bulunmalıdır. Bakanlık, Alt Komitenin tartışmalarını ve bulgularını gizli olarak tutmaya da karar verebilir.

Araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişime ilişkin yükümlülüklere uyma

MADDE 14 – (1) Onay kuruluşu, kendi inisiyatifi ile ya da bir şikâyet veya bir teknik servis tarafından yapılan değerlendirmeye dayanarak, imalatçının (AT)715/2007 Yönetmeliğinin ve bu Tebliğin hükümlerine ve araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim ile ilgili belgenin şartlarına uygunluğunu her zaman kontrol edebilir.

(2) Bir onay kuruluşunun imalatçının araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim konusundaki yükümlülüklerine uymakta başarısız olduğunu belirlemesi hâlinde, ilgili tip onayını veren onay kuruluşu, bu durumu düzeltmek için uygun tedbirler alır.

(3) Bu tedbirler, tip onayının geri çekilmesi veya askıya alınması, para cezaları veya (AT)715/2007 Yönetmeliğinin 11 inci maddesinde belirtilen diğer tedbirleri içerebilir.

(4) Bağımsız operatör veya bağımsız operatörleri temsil eden ticari birlik veya dernek, onay kuruluşuna bir şikâyetle bulunursa, onay kuruluşu imalatçının araç OBD ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişimle ilgili yükümlülükleri uydugunu doğrulamak için denetim yapar.

(5) Onay kuruluşu denetim yaparken, bu yükümlülüklerin karşılanıp karşılanmadığını doğrulamak için bir teknik servisten veya başka bir bağımsız uzmandan bir değerlendirme yapmasını isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ, hafif yolcu ve ticari araçlardan çıkan emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) bakımından ve araç tamir ve bakım bilgilerine erişim konusunda motorlu araçların tip onayına ilişkin (AT)715/2007 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin Tüzüğü'nün uygulanması kapsamındaki (AB)2017/1151 sayılı Komisyon Tüzüğü ile bu Tüzükte değişiklik yapan (AB)2017/1154, (AB)2017/1347 ve (AB)2018/1832 sayılı Komisyon Tüzükleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Diğer hükümler

MADDE 16 – (1) Geçici 1 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla; Ek I'in İlave 6'sındaki emisyon uygulama tarihleri ile bu Tebliğin diğer hükümleri arasında ihtilaf olması halinde, Ek I'in İlave 6'sındaki tarihler geçerlidir ve uygulanır. Bu Tebliğ hükümlerinde herhangi bir tereddüt hasıl olması durumunda, bu Tebliğin dikkate aldığı (AB)2017/1151 sayılı Konsey Tüzüğü'nün değişiklikleri dâhil orijinal metni esas alınır.

(2) Ek I'in İlave 6'sında belirtilen tarihlerden sonra AT tip onayı verilmeye başlanıncaya kadar (AT)715/2007 Yönetmeliğine göre rapor düzenlemek üzere yetkilendirilmiş, AB üyesi ülkelerin de teknik servisleri dahil olmak üzere teknik servisler tarafından düzenlenen raporlar kabul edilir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 17 – (1) 27/12/2009 tarihli ve 27445 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2009/22) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Tebliğe yapılan atıflar bu Tebliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ; kapsamı dahilindeki M1, M2, N1 sınıf I, II ve III ile N2 kategorisi araçlar için Ek I'in İlave 6'sında belirtilen Euro 6d-ISC-FCM uygulama tarihlerine kadar ihtiyari olarak uygulanır. Belirtilen tarihler itibarıyla zorunlu olarak uygulanır.

(2) İmalatçı tarafından talep edilmesi halinde, kapsam dahilindeki araçlar için Ek I'in İlave 6'sında belirtilen Euro 6d-ISC-FCM uygulama tarihlerine kadar bu Tebliğ uyarınca tip onayı düzenlenebilir. Böyle bir talepte bulunulmaması halinde, kapsam dahilindeki araçlar için Ek I'in İlave 6'sında belirtilen Euro 6d-ISC-FCM uygulama tarihlerine kadar ve zorunlu uygulama açısından bu tarihler geçerli olmak üzere 17 nci madde ile yürürlükten kaldırılan Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6) Bakımından ve Araç Tamir ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: SGM-2009/22) hükümleri zorunlu olarak uygulanır.

(3) Bu Tebliğin zorunlu uygulaması ile birlikte; MARTOY uyarınca gerekli olan bilgi dokümanı, tanıtım belgesi, deney sonuçları ve araç uygunluk belgeleri, AB'de uygulamada olan güncel şablonlara göre düzenlenebilir.

(4) Bu Tebliğin esas aldığı (AB)2017/1151 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin Tüzüğü ve değişiklikleri kapsamında AB'de uygulanan geçiş hükümleri, bu Tebliğin amaçları bakımından uygulanabilir.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)